

Justitsministeriet er desuden enig med udvalget i, at hensynet til offentlighed i retsplejen tilsiger, at gennemførelsen af en adgang som den foreslåede bør suppleres af en bestemmelse om, at offentligheden får adgang til i en uge at gennemse bilagene i retten. Justitsministeriet finder, at en sådan bestemmelse mest hensigtsmæssigt kan placeres i retsplejelovens § 41 c.

Justitsministeriet er endelig enig med udvalget i, at der som en konsekvens i retsplejelovens § 31 a bør indsættes en henvisning til, at beslutninger om lukkede døre, navneforbud mv. også finder anvendelse på de dokumenter, der ikke oplæses, således at der ikke er adgang til indsigt i sådanne dokumenter.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, nr. 3, nr. 8 og nr. 10.

2.4. Vidnebevis

2.4.1. Gældende ret

Det følger af bevisumiddelbarhedsprincippet, at vidneforklaring som udgangspunkt afgives i forbindelse med domsforhandlingen for den ret, ved hvilken sagen behandles. Et vidnes forklaring i et retsmøde til retsbogen kan dog også efter omstændighederne anvendes som bevismiddel, og forklaringen oplæses så i retten. Dette kan f.eks. være tilfældet, såfremt vidnet er død eller af anden grund ikke kan afhøres på ny, eller retten har fundet det mest hensigtsmæssigt, at vidneforklaring i stedet afgives for en anden byret, jf. retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 3.

I ankesager kan vidners og syn- og skønsmands forklaringer til retsbogen benyttes som bevis, hvis ingen af parterne inden domsforhandlingen har anmodet om fornyet afhøring, jf. retsplejelovens § 965 c, stk. 4.

Forklaringer til politirapporter kan derimod almindeligvis ikke anvendes som bevismiddel. Efter retsplejelovens § 877, stk. 3, kan et vidnes forklaring til politirapport kun benyttes som bevismiddel, når retten undtagelsesvis giver tilladelse til det. Tiltaltes forklaring om sigtelsen til politirapport kan dog i udeblivelsessager benyttes som bevismiddel, når forsvareren begærer det, jf. retsplejelovens § 877, stk. 2, nr. 6.

Forsvareren overværer normalt ikke politiets afhøringer af andre end sigtede, jf. retsplejelovens § 745 c modsætningsvis. Er der undtagelsesvis tale om afhøringer, der kan formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen, skal forsvareren ifølge retsplejelovens § 745 d underrettes, så denne kan få lejlighed til at være til stede. Kan forsvareren ikke deltage, eller kan politiet ikke give forsvareren meddelel-

se, kan der kun foretages efterforskningskridt, som ikke kan opsættes.

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 fastslår retten til en retfærdig rettergang (»fair trial«). Af konventionens artikel 6, stk. 3, litra d, fremgår, at enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, mindst skal have adgang til at afhøre eller lade afhøre vidner ført imod ham og at få vidner for ham tilsagt og afhørt på samme betingelser som vidner, der føres imod ham.

Bevisumiddelbarhedsprincippet er også ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis et grundlæggende princip, men afvigelse fra princippet accepteres i et vist omfang. Ved vurderingen af, om forklaringer, som ikke afgives under domsforhandlingen, kan indgå som bevis i sagen, indgår det som et centralt element, om den anklagede eller dennes repræsentant har haft mulighed for at imødegå forklaringerne ved kontraafhøring mv. Det indgår endvidere bl.a., om der er rimelig grund til at fravige udgangspunktet om bevisumiddelbarhed, om forsvarers rettigheder er respekteret, og endelig om den pågældende forklaring er det eneste eller det afgørende bevis.

2.4.2. Udvalgets overvejelser og forslag

Udvalget har gennemgået praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og danske afgørelser i relation hertil og har på den baggrund overvejet procesbesparende muligheder i forbindelse med vidneførelse. En mulighed kunne være en adgang til at lade vidnet vedstå sin forklaring til politirapport frem for at foretage en helt ny afhøring i retten. En anden mulighed kunne være en adgang til at benytte vidnets forklaring til politirapport som bevis (dokumentation af politirapport), såfremt parterne er enige herom.

Et flertal i udvalget finder, at der bør udfærdiges en klar hjemmel til, at dokumentation af rapportforklaringer kan benyttes, hvis parterne er enige om det. Formålet med bestemmelsen er at opnå en procesbesparelse, således at det f.eks. kan undgås at skulle afhøre flere vidner med ensartede forklaringer. Flertallet ønsker ikke ved en sådan bestemmelse at ændre på praksis efter retsplejelovens § 877, stk. 3, hvorefter erklæringer og vidnesbyrd, der ikke falder ind under § 877, stk. 1 eller 2, kun undtagelsesvis kan dokumenteres, men flertallet finder, at det vil være praktisk, hvis parterne selv kan tage stilling til spørgsmålet, frem for at retten skal give tilladelse hertil.

Flertallet finder samtidig, at adgangen til at dokumentere rapportforklaringer skal begrænses til de tilfælde, hvor den person, der har afgivet forklaring, vil være omfattet af en pligt til at afgive vidneforkla-